

Dr. IVAN MANDIĆ, Ekonomski fakultet Osijek

Dr. Janko Kralj: POLITIKA PODJETJA V TRŽNEM GOSPODARSTU, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor 1992. godine

Knjiga "Politika podjetja v tržnem gospodarstvu", je u stvari udžbenik iz poslovne politike poduzeća. U deset poglavlja, na 441 stranici s 68 slika i 28 pregleda, s popisom citirane literature i sažetkom na engleskom jeziku, obrađena je cjelokupna problematika vođenja poslovne politike.

1. TEMELJI VODENJA POLITIKE ORGANIZACIJE I POLITIKE PODUZEĆA KAO GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

U ovom poglavlju iznose se pojmovi politike, temeljna opredjeljenja za vođenje politike organizacije, poduzeće kao predmet vođenja politike, nastajanje teorije i znanstvene discipline o politici organizacije, razvijanje teorije i discipline o politici organizacije u nas, teorija politike organizacije, model vođenja politike poduzeća, povezanost između politike poduzeća i planova na temelju povezanih djelatnosti: informiranje-planiranje-motiviranje-organiziranje-koordiniranje-kontroliranje (krilatica KOMPI), koncipiranje i izvršavanje politike poduzeća, te vođenje politike s obzirom na vlasničku povezanost poduzeća.

2. SUSTAVNI I KIBERNETSKI PRISTUP UPRAVLJANJU I VODENJU ORGANIZACIJE PODUZEĆA KAO POSLOVNOG SUSTAVA

Ovo poglavlje sadrži zamisli o sustavnom pristupu upravljanja i vođenja organizacije, zažeto izlaganje o sustavima i njihovom upravljanju po kibernetičkim načelima, teoriju sustava kao podloigu sustavnom pristupu, kibernetički pristup upravljanju i vođenju, kibernetičko načelo prethodnih i povratnih informacija, kibernetičko organiziranje organizacije kao poslovnog sustava i uloga politike organizacije u tome, iznalaženje ciljeva i sustavne analize kao organizacijsko-politička analiza za odlučivanje, te poduzeće kao poslovni sustav. Detaljno je izložena i na slikama prikazana povezanost spoznaja o sustavima i njihovom upravljanju po kibernetičkim načelima. Shematski su prikazane informacijske povezanosti u sustavu, krugovi upravljanja ciljnih sustava i općih model kibernetičke organiziranosti organizacije kao poslovnog sustava, koji se sastoji od upravljačkog podsustava i izvedbenog podsustava, a u njih ulaze informacije iz okoline, znanje, rad i kapital, te na kraju izlaze proizvodi, prihodi, dohodak i dobitak. Na posebnim slikama prikazani su: model sustavne analize poduzeća, financijske veze poslovnih procesa i organizacija kao upravljački sustav.

3. INTERESNO VODENJE SUDIONIKA ORGANIZACIJE S VIDIKA PODUZEĆA

Autor promatra organizaciju kao politički (interesni) sustav u kome je moć podloga za interesno vođenje sudionika organizacije. Usmjeravanje organizacije prema rezultatima pod utjecajem je vanjskih i unutrašnjih faktora, formalnih i neformalnih skupina koje treba ujediniti i između njih otkloniti nesuglasice i sporove.

4. KULTURA I FILOZOFIJA PODUZEĆA

Kultura okoline, subkulture sudionika organizacije i filozofija poduzeća razmatraju se kao kultura poduzeća. Filozofija poduzeća označena kao kultura organizacije jeste skupna podloga interesnog vođenja sudionika. Dan je prikaz tipova kulture organizacije u novijoj literaturi. Iznijeti su nazori i vrednote kao bitne sastojnice mišljenja iz okoline i shvaćanja poduzeća, filozofska stajališta o motivaciji ljudi za ostvarenje ciljeva poduzeća, filozofska stajališta i znanja u izgradnji razvojnih modela vođenja, temeljne odrednice poslovanja poduzeća (ekonomske, ljudske, znanja i znanosti) i prilagođavanje sudionika organizaciji.

5. ODLUČIVANJE O NAMJERAMA I TEMELJNIM CILJEVIMA PODUZEĆA U SKLADU S INTERESIMA SUDIONIKA

Uspješnost razvoja i djelovanja ljudi ovisna je o spoznaji potreba i mogućnosti, kao i s tim povezanih interesa na jednoj strani, te koliko su oni ugrađeni u ciljeve i naloge s druge strane. Postoji hijerarhija ciljeva i izvođenje glavnih, strateških, taktičkih i izvedbenih ciljeva iz vrhovnih ciljeva.

Usklađivanje interesa poduzeća, društva i sudionika i ugrađivanje u ciljeve je zadatak poslovne politike. S tim u vezi autor daje model ciljnog sustava organizacije i njegovu izgradnju od ishodišnog cilja do konačnog cilja s usklađenjem interesa poduzeća, vlasnika, poslovođenja i zaposlenih.

Rezultati poslovanja kao ključni međuciljevi i kakvoća poslovanja očituju se u uspjehu i ugledu poduzeća. Uspjeh se iskazuje u poslovnim učincima, u poslovnom i financijskom rezultatu, a kakvoća poslovanja poduzeća u proizvodnosti, ekonomičnosti, uspješnosti poduzeća u okolini na tržištu nabave i prodaje, sudjelovanje ljudi u rezultatu, poslovnoj sposobnosti, ugledu poduzeća i rentabilnosti poslovanja. Planiranje rezultata obavlja se putem sustavnog povezivanja poslovnih pokazatelja i ključnih područja politike organizacije.

6. STRATEŠKO USMJERAVANJE CILJEVIMA PODUZEĆA: VODENJE, STRATEŠKO ODLUČIVANJE, STRUKTURIRANJE I INFORMIRANJE

Strateško usmjeravanje ciljevima poduzeća obavlja se vođenjem (politikom) prema pravilima ciljnog ponašanja. To su načela o poslovanju i razvoju. Dalje se u knjizi iznose novije spoznaje o strategijama poduzeća, razvoju strateškog odlučivanja, a daje se i model procesa strateškog vođenja, te model strateškog odlučivanja. Obrađuju se strukture poduzeća i njihovo skladno strukturiranje i informacije i informacijski sustavi za vođenje politike poduzeća.

7. TRENUTAČNI DINAMIČNI OPSEG POLITIKE PODUZEĆA

Obrađena je temeljna politika poduzeća, razvojna politika poduzeća, inovacijska politika, investicijska politika i tekuća politika, te dati modeli oblikovanja razvojne i investicijske politike.

8. UKUPNI OPSEG POSEBNIH POLITIKA I OPĆE POLITIKE U VODENJU UKUPNE POLITIKE PODUZEĆA

Posebne politike vode se prema poslovnim funkcijama, ali uvijek u sagledavanju politike dijelova i cjeline. Značajno mjesto imaju: politika proizvoda, vanjska politika i vođenje posebne politike u međunarodnom poslovanju, pa su ove politike detaljnije obrađene.

9. DJELATNOSTI I NEKI NAČINI ZA VODENJE POLITIKE PODUZEĆA

U ovom poglavlju obrađeni su: poslovna organizacijska znanost kao ishodište za vođenje politike poduzeća, značaj računala, informatike i kibernetike, kvantitativne metode za poslovno odlučivanje i simulacije kao sredstvo prethodnih informacija, osuvremenjeno računovodstvo kao sredstvo prethodnih informacija, osuvremenjeno računovodstvo kao podloga za informacije pri vođenju tekuće politike poduzeća, te djelatnost poslovnih organa i rukovodećih radnika kao predlagača i izvršitelja politike poduzeća.

10. PROUČAVANJE I PROSUDIVANJE VODENJA POLITIKE PODUZEĆA

U proučavanju vođenja politike poduzeća koriste se metode primjera i razni oblici igara. Autor iznosi konvencionalni harvardski primjer, simulaciju odlučivanja s metodom poslovne igre, te detaljno i cjelovito njegovu metodu za prosuđivanje vođenja politike poduzeća.

U ovo opsežno djelo iz područja poslovne politike ugrađena su svjetska dostignuća i četrdesetgodišnje iskustvo i znanje autora, sada zaslužnog profesora Ekonomsko-poslovne fakultete, Maribor.

Knjiga je namijenjena studentima Ekonomsko-poslovne fakultete, Maribor, ali i svim ekonomistima, rukovodiocima i stručnjacima poduzeća kojima su neophodna šira i sveobuhvatna znanja iz politike poduzeća.

Bilo bi neophodno ovo veoma vrijedno i originalno djelo prevesti na hrvatski jezik i tako ga učiniti dostupnim našim studentima, ekonomistima i rukovodiocima.